

POSTANOWIENIE

Dnia 7 października 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jacek Błaszczyk

w sprawie **M. Ś. (Ś.)**

skazanego z art. 177 § 2 k.k.

w dniu 7 października 2024 r.,

po rozpoznaniu, na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.,

kasacji, wniesionej przez obrońcę skazanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Rzeszowie

z dnia 14 marca 2024 r., sygn. akt III Ka 751/23

zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w Łańcucie

z dnia 6 lipca 2023 r., sygn. akt II K 209/18,

p o s t a n o w i ł:

- 1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;**
- 2. obciążyć skazanego kosztami postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

M. Ś. został oskarżony o to, że w dniu 19 czerwca 2017 roku w miejscowości K. woj. [...] kierując samochodem osobowym marki A. o nr rej. P. umyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym w ten sposób, że poruszając się z nadmierną i niebezpieczną prędkością znacznie przekraczającą prędkość administracyjnie dopuszczalną na tym odcinku drogi, nie zachowując należytej ostrożności i koncentracji, wykonał gwałtowny manewr zmiany toru ruchu, czym

doprowadził do utraty stateczności pojazdu, zjeżdżając na przeciwległe pasy ruchu, gdzie zderzył się z jadącym prawidłowo samochodem marki O. o nr rej. R., po czym jego pojazd zjechał z korony jezdni do przydrożnego rowu, gdzie wielokrotnie dachował, powodując w ten sposób wypadek, w którym obrażeń ciała w szczególności w postaci: rozsianych otarć naskórka i zasinień tułowia oraz kończyn, podbiegnięć powłok miękkich czaszki, ograniczonego krwotoku podtwardówkowego, wielokrotnych obustronnych złamań żeber, stłuczenia płuc, podbiegnięcia krwią śródpiersia, złamania kręgosłupa lędźwiowego, rozerwania mięszu wątroby i śledziony, podbiegnięć krwawych torebek tłuszczonych obu nerek oraz złamania kości udowej lewej i innych, skutkujących niewydolnością wielonarządową, doznała pasażerka E. Ś. , która na skutek tych obrażeń zmarła, tj. o przestępstwo określone w art. 177 § 2 k.k.

Sąd Rejonowy w Łańcucie wyrokiem z dnia 6 lipca 2023 r., sygn. akt II K 209/18, uznał M. Ś. winnego tego, że w dniu 19 czerwca 2017 r. w miejscowości K. woj. [...] kierując samochodem osobowym marki A. o nr rej. R. umyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym w ten sposób, że nie zachował należytej ostrożności i koncentracji, nie mając pewności co do możliwości utrzymania właściwego toru jazdy po tym jak w sposób kierowania samochodem zaczęła fizycznie ingerować pasażerka E. Ś. , kontynuował jazdę samochodem z nadmierną niebezpieczną prędkością, znacznie przekraczającą prędkość administracyjnie dopuszczalną na tym odcinku drogi, czym stworzył niebezpieczeństwo w ruchu drogowym, nie wykorzystał możliwości uniknięcia tego niebezpieczeństwa poprzez odpowiednio wczesne i znaczne ograniczenie prędkości jazdy lub nawet zaprzestanie jazdy, w wyniku czego doszło do utraty stateczności pojazdu, zjazdu samochodu na przeciwległy pas ruchu a następnie zderzenia się z jadącym prawidłowo samochodem marki O. o nr rej. R., po czym jego pojazd zjechał z korony jezdni do przydrożnego rowu, gdzie wielokrotnie dachował, powodując w ten sposób wypadek, w którym obrażeń ciała w szczególności w postaci: rozsianych otarć naskórka i zasinień tułowia oraz kończyn, podbiegnięć powłok miękkich czaszki, ograniczonego krwotoku podtwardówkowego, wielokrotnych obustronnych złamań żeber, stłuczenia płuc, podbiegnięcia krwią śródpiersia, złamania kręgosłupa lędźwiowego, rozerwania

mięszu wątroby i śledziony, podbiegnięć krwawych torebek tłuszczonych obu nerek oraz złamania kości udowej lewej, skutkujących niewydolnością wielonarządową, doznała pasażerka E. Ś. , która na skutek tych obrażeń zmarła tj. o przestępstwo z art. 177 § 2 k.k. i za to na podstawie art. 177 § 2 k.k. skazano go na karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności, a ponadto na podstawie art. 63 § 1 k.k. zaliczono oskarżonemu M. Ś. na poczet orzeczonej w punkcie 1. wyroku kary pozbawienia wolności okres rzeczywistego pozbawienia wolności w dniu 04.07.2017 r. w godz. od 08:05 do godz. 13:30, przyjmując, że jeden dzień rzeczywistego pozbawienia wolności jest równy jednemu dniowi kary pozbawienia wolności, na podstawie art. 42 § 1 k.k. w zw. z art. 43 § 1 k.k. orzeczono wobec oskarżonego M. Ś. środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 7 lat, a na podstawie art. 63 § 4 k.k. zaliczono oskarżonemu M. Ś. , na poczet orzeczonego w punkcie III wyroku środka karnego okres zatrzymania prawa jazdy od dnia 04.07.2017 r. do daty uprawomocnienia się niniejszego wyroku. Ponadto na podstawie art. 46 § 2 k.k. orzeczono wobec oskarżonego M. Ś. nawiazki w kwotach po 20 000,00 zł płatne na rzecz pokrzywdzonych: T. P. , A. P. i P. P. , Ponadto na podstawie art. 627 k.p.k. i art. 2 ust 1 pkt 4 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. - o opłatach w sprawach karnych zasądzono od oskarżonego M. Ś. na rzecz Skarbu Państwa kwotę 8 279,54 zł tytułem połowy wydatków postępowania oraz kwotę 300,00 zł tytułem opłaty.

Od wskazanego wyroku apelację złożyli oskarżyciel publiczny, oskarżyciel posiłkowy oraz obrońca oskarżonego.

W dniu 14 marca 2024 r. Sąd Okręgowy w Rzeszowie wyrokiem z dnia 14 marca 2024 r., sygn. akt III Ka 751/23, utrzymał w mocy zaskarżone orzeczenie, wskazując jedynie, że w pkt. od I do V uzupełnia wyrok o dyspozycję art. 4 § 1 k.k.

Kasację od tego orzeczenia wniósł obrońca skazanego zarzucając mu:

I. rażące naruszenie przepisów prawa - art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. mające istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku poprzez nieprawidłowe rozważenie zarzutu apelacji wskazanego w pkt. 1 apelacji obrońcy poprzez:

- całkowity brak rozważania okoliczności dotyczących sprzeczności w ustaleniu sprawcy zdarzenia, w wyniku którego śmierć poniosła E. Ś. , w sytuacji, kiedy ustalono, że to ona zaingerowała w układ kierowniczy pojazdu kierowanego przez

M. S. , co wywołało zmianę toru ruchu pojazdu w wyniku czego przejechał on na przeciwny pas ruchu i uderzył w pojazd O. a następnie dachował, co doprowadziło do obrażeń ciała i końcowo śmierci E. Ś. , a co stanowiło jedyną przyczynę zdarzenia wbrew twierdzeniom Sądu I instancji zaaprobowanym przez Sąd Okręgowy w Rzeszowie:

- całkowite pominięcie okoliczności wskazujących na brak możliwości podjęcia przez M. Ś. manewrów obronnych takich jako hamowanie (którego śladów również nie ujawniono na miejscu zdarzenia), czy zaprzestanie jazdy,
- wadliwą ocenę zarzutów dotyczących przekroczenia prędkości administracyjnie dopuszczalnej przez M. Ś. , która nie została ustalona w toku postępowania dowodowego, a wbrew twierdzeniom Sądu Okręgowego nie jest „wiedzą powszechną”, że prędkość pojazdu jest przyczyną każdego wypadku drogowego, bowiem możliwe jest - jak w realiach niniejszej sprawy - że prędkość nie stanowi przyczyny zdarzenia drogowego, a jest nią np. ingerencja w układ kierowniczy, a nadto uznanie, że poprzez przekroczenie prędkości M. Ś. spowodował niebezpieczeństwo w ruchu drogowym, co jest wykroczeniem, a nie przestępstwem spowodowania wypadku z art. 177 k.k.,
- całkowicie pominięcie okoliczności podnoszonych w zarzutach apelacji, a dotyczących opinii biegłych z zakresu wypadków drogowych - w tym również stanowiska prof. dr hab. W. W. z Instytutu Ekspertyz Sądowych w Krakowie i uznanie, że wiedza powszechna jest de facto istotniejsza dla Sądu II instancji dla wydania rozstrzygnięcia w sprawie;

II. rażące naruszenie przepisów prawa, mające istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku, tj. art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 424 § 1 k.p.k. poprzez uzasadnienie zaskarżonego wyroku w sposób niezwykle ogólny, całkowicie pomijający materiał dowodowy zgromadzony w sprawie, w tym przede wszystkim opinie biegłych z zakresu wypadków drogowych, którzy posiadając wiedzę szczególną wskazywali na przyczyny zdarzenia - leżące po stronie E. Ś. , wskazując na okoliczności nie tylko istotne, ale wręcz kluczowe w niniejszej sprawie, co Sąd Okręgowy całkowicie pominął ograniczając się do ogólnych stwierdzeń, możliwych do wskazania w każdej sprawie, bądź okoliczności

wiadomych wedle Sądu „powszechnie” nie bacząc na indywidualne okoliczności danego zdarzenia.

W oparciu o tak sformułowane zarzuty skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego orzeczenia poprzez uniewinnienie skazanego M. Ś. od popełnienia zarzucanego mu czynu, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Rzeszowie.

W pisemnej odpowiedzi na kasację Prokurator Rejonowy w Łańcucie wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja jest oczywiście bezzasadna, co skutkowało jej oddaleniem na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

Przypomnieć na wstępie trzeba, że kasacja, jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, służy eliminacji prawomocnych orzeczeń sądów, które ze względu na charakter (doniosłość) wadliwości, jaką są obarczone, nie mogą ostać się w obrocie prawnym. Podnoszone w tej skardze zarzuty powinny wskazywać na uchybienia określone w art. 439 k.p.k. lub inne, ale przy tym rażące, naruszenie prawa, do jakiego doszło w postępowaniu odwoławczym, co w konsekwencji mogło mieć istotny wpływ na treść wyroku sądu drugiej instancji. Przypomnienie to jest istotne z uwagi na zarzuty sformułowane w kasacji obrońcy.

W odniesieniu do podniesionych zarzutów kasacyjnych stwierdzić trzeba, że okazały się one oczywiście bezzasadne. Autor kasacji zakwestionował w nich sposób kontroli odwoławczej. Lektura uzasadnienia wyroku Sądu odwoławczego wskazuje jednak, że odniesiono się do wszystkich zarzutów apelacji, a sposób ustosunkowania się do tych zarzutów jest prawidłowy, poparty przekonującą argumentacją. Tym samym nie doszło do obrazy przepisów art. 433 § 2 k.p.k. ani art. 457 § 3 k.p.k. W kasacji obrońca prowadzi polemikę z wywodami Sądu odwoławczego, próbując spowodować ponowną kontrolę odwoławczą. Nie temu służy jednak kasacja, czego dowodzi treść przepisów zawartych w Rozdziale 55 Kodeksu postępowania karnego („Kasacja”).

Wbrew twierdzeniom autora nadzwyczajnego środka zaskarżenia, pisemne uzasadnienie wyroku instancyjnego nie pozostawia wątpliwości, iż Sąd

Odwoławczy rozważył wnikliwie wszystkie podniesione w apelacji zarzuty i wnioski oraz szczegółowo, logicznie, bez sprzeczności lub niekonsekwencji umotywował powody ich nieuwzględnienia, w tym odnosząc się bezpośrednio do argumentacji przywołanej w apelacji. Zawarte w uzasadnieniu orzeczenia wywody nie są ograniczone do aprobaty ocen dokonanych przez Sąd Rejonowy, lecz przedstawiają tok rozumowania instancji odwoławczej w odniesieniu do oceny zgromadzonych dowodów, w tym w szczególności zeznań wyjaśnień oskarżonego oraz opinii biegłych z zakresu wypadków drogowych. Przywołana w tym zakresie przez Sąd Okręgowy argumentacja znajduje umocowanie w zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym, jest też spójna, logiczna i zgodna z zasadami doświadczenia życiowego.

Zaznaczyć należy, iż - wbrew twierdzeniom obrońcy - rozważając kwestię ingerencji pasażerki w kierowanie pojazdem, Sąd qd quem wskazał wyraźnie, że to oskarżony mimo tej nerwowej sytuacji nie podjął działań w celu przerwania takiej jazdy. Sytuacja między małżonkami stopniowo w trakcie całej podróży eskalowała i był czas na podjęcie określonego koniecznego, możliwego i racjonalnego działania. Zachowanie pasażerki, które jak przyjął Sąd Rejonowy, było kulminacją napiętej relacji małżonków Ś. w czasie podróży, a w takiej sytuacji powinnością oskarżonego było zaprzestanie jazdy z nadmierną, niebezpieczną prędkością, znacznie przekraczającą administracyjnie dopuszczalną prędkość na tym odcinku drogi lub zatrzymanie pojazdu. Obowiązkiem kierowcy jest reagowanie na to co dzieje się w kabinie pojazdu i podjęcie takiego zachowania, by prowadzić pojazd bezpiecznie lub zaprzestać dalszej jazdy, gdy okazuje się to niemożliwe lub utrudnione. Odpowiedzialność za wypadek rodzi bowiem nie tylko naruszenie zasad określonych i skodyfikowanych w przepisach prawa, ale także zasad nie skodyfikowanych, ale dających się wyprowadzić z istoty ruchu drogowego oraz jego logiki (s. 6-7 uzasadnienia SO).

Autor kasacji nie przywołuje żadnych rzeczowych argumentów, które miałyby uzasadnić tezę, że Sąd Okręgowy naruszył reguły procesu karnego w ten sposób, że uchybienia te były rażące i miały istotny wpływ na treść orzeczenia (art. 523 § 1 k.p.k.). Poprzez podniesienie zarzutu naruszenia prawa procesowego, autor nadzwyczajnego środka zaskarżenia w rzeczywistości podjął próbę

zakwestionowania ustaleń, co w skardze kasacyjnej jest niedopuszczalne, tym samym nieskuteczne.

W tym stanie rzeczy trzeba stwierdzić, że obrońca skazanego we wniesionej kasacji w stopniu oczywistym nie wykazał, aby zaskarżony wyrok dotknięty był nie tylko rażącym, ale jakimkolwiek naruszeniem prawa. Konsekwencją tej oceny było oddalenie kasacji w formule kwalifikowanej.

Ponadto rozstrzygnięto o kosztach sądowych postępowania kasacyjnego.

[J.J.]

[ał]